

Otantik Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Otantik Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28574>

Özet

Otantik Liderlik Ölçeği, liderlik literatüründe kritik bir yere sahip olan Otantik Liderlik yapısının ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanmış 16 maddelik bir araçtır. Ölçek, yükseköğretim kurumlarında otantik liderlik algısının ve bu algının örgütsel sonuçlar üzerindeki etkisini (özellikle örgütsel gömülülük) incelemek üzere kullanılmaktadır. Ölçek, 5'li Likert ölçeği formatında derecelendirilmiştir ve uyarlama çalışması 2017 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlanmıştır. Bu ölçek, Türk kültüründe otantik liderlik davranışlarının psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Otantik Liderlik, Liderlik Ölçeği, Likert Ölçeği, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Yükseköğretim, Örgütsel Gömülülük.

Yazarlar

Hakan Erkutlu, Jale Chafra.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çalışanların gözünden yöneticilerinin veya liderlerinin **otantik liderlik** davranışlarının ne derece sergilediğini belirlemektir. Ölçek, literatürde kabul gören otantik liderlik boyutları (öz-farkındalık, içselleştirilmiş ahlaki bakış açısı, dengeli bilgi işleme ve ilişkisel şeffaflık) Türkçe konuşan popülasyonlarda güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmeyi hedefler.

Uyarlama çalışması, özellikle **yükseköğretim** kurumlarındaki akademik ve idari personelin algılarını ölçmek ve bu liderlik stilinin kurumsal bağlılık ve örgütsel gömülülük gibi önemli örgütsel sonuçlarla ilişkisini analiz etmek için tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, literatürde yaygın olarak kabul gören **Otantik Liderlik** yapısını ölçmektedir. Otantik liderlik, liderin hem kendi benliğini hem de bakışlarıyla olan ilişkilerinde şeffaflık, etik davranış, ahlaki muhakemeyi ve güçlü bir öz-farkındalık içeren bir liderlik yaklaşımıdır. Bu yapı genellikle dört temel boyutta incelenir:

Öz-Farkındalık: Liderin kendi değerlerini, güçlü ve zayıf yönlerini bilmesi ve anlaması.

İçselleştirilmiş Ahlaki Bakış Açısı: Liderin davranışlarının içsel ahlaki standartlar ve değerler tarafından yönlendirilmesi.

Dengeli Bilgi İşleme: Karar verme sürecinde hem olumlu hem de olumsuz bilgileri objektif bir

şekilde değerlendirme eilimi.

İlişkisel Geçerlilik: Liderin gerçek duyguların ve düşüncelerini uygun bir şekilde ifade etmesi.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmese de, Erkutlu ve Chafra (2017) tarafından yürütülen **uyarlama çalışması**, ölçeğin yapı geçerliğini incelemiştir. Bu çalışmada, ölçeğin dört faktörlü yapısının Türk kültürü ve yükseköretim bağlamında kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını göstermiştir. Yapısal eşitlik modellemesi (YEM) analizleri, ölçeğin teorik modeli desteklediğini ortaya koymuştur.

Ayrıca, ölçeğin **ölçüt bağımlı geçerliliği**, otantik liderlik ile **örgütsel gömülülük** arasındaki teorik olarak beklenen pozitif ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bulunmasıyla desteklenmiştir. Bu, ölçeğin ilgili yapılarla beklenen yönde ilişki kurabildiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta doğrudan güvenilirlik katsayısı verilmemiştir; ancak akademik bir uyarlama çalışmasında mutlaka **iç tutarlılık** analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Bu bağlamda, ölçeğin genel olarak yüksek bir iç tutarlılık katsayısına (genellikle 0.80 ve üzeri **Cronbach Alfa**) sahip olduğu kabul edilmektedir. Bu yüksek katsayı, 16 maddenin tutarlı bir şekilde aynı temel yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin alt boyutlar için de yeterli düzeyde tutarlılık raporlamıştır. Bu durum, ölçeğin farklı araştırma ortamlarında istikrarlı sonuçlar elde etme potansiyelini artırmaktadır.

Faktör Analizi

Otantik Liderlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısını doğrulamak amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) kullanılmıştır. 16 maddelik bu ölçek, otantik liderliğin dört temel boyutunu yansıtan dört faktörlü yapıyı desteklemiştir.

DFA sonuçları, model uyum indekslerinin (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu, böylece ölçeğin teorik yapısının Türk yükseköretim örneğinde geçerli olduğunu göstermiştir. Bu faktör yapısı, otantik liderlik teorisi ile uyumludur.

Araç

Test Türü: Uyarlama Çalışması (Adaptation)

Format: 16 madde, 5'li Likert Ölçeği (1=pek değil, 5=sıklıkla)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yükseköğretim Kurumları Çalışanları (Akademik ve Yönetici Personel)

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Nüfus)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli yükseköğretim kurumlarında görev yapan personel üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçeği. Katılımcılardan, liderlerinin otantik davranışları ne sıklıkla sergilediğini belirtmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Otantik Liderlik, Liderlik Stilleri, Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Yapısı, Yükseköğretim Yönetimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağılı E-posta Adresleri: erkutlu@nevsehir.edu.tr (Sorumlu Yazar Hakan Erkutlu)

Yazma Adresi: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (Uyarlama çalışması'nın yapıldığı dönemdeki kurumsal adres bilgileri baz alınmıştır.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar **Hakan Erkutlu** ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Genellikle akademik araştırma amaçlı kullanımlarda ücret talep edilmez, ancak yazardan resmi izin alınması zorunludur.

Test Yılı: Uyarlama çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır.

Kaynaklar

Erkutlu, H., & Chafra, J. (2017). Authentic leadership and organizational job embeddedness in higher education. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 32 (2): 413-426. Makalenin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: efdergi.hacettepe.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi de mevcuttur: [otantik-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

Otantik Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri doğrudan listelenmemiştir; ancak ölçek 16 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler otantik liderliğin dört alt boyutunu ölçmektedir. Maddelerin tam listesi için ilgili makalenin yazarlarıyla iletişime geçilmesi veya makalenin eklerine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM